

EESTI PANK

TEABELEHT

Nr 2 (241)

29. märtsil 2004

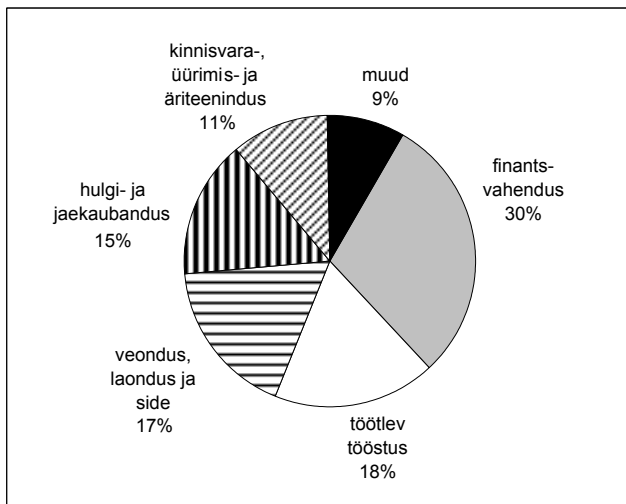
EESTI RAHVUSVAHELINE INVESTEERIMISPOSITSIOON JA KOGUVÄLISVÖLG 31. detsembril 2003

2003. aasta lõpul ulatusid kõik Eestisse tehtud välisinvesteeringud 159,9 miljardi kroonini, olles aastaga kasvanud veerandi võrra. Nagu 2002. a lõpulgi, moodustasid neist poole ehk 80,3 miljardit krooni **otseinvesteeringud**, mis oma põhiosas välisvõlga ei suurenda (vt tabel 1). Välisinvestorid on enim investeerinud finantsvahendusse (30% otseinvesteeringuist), töötlevasse tööstusse (18%), veondusse, laondusse ja sisesse (17%) ning hulgi- ja jaekaubandusse (15%; vt joonis 1). 70% otseinvesteeringuist on pärit kahest riigist – Rootsist (43%) ja Soomest (27%; vt joonis 2).

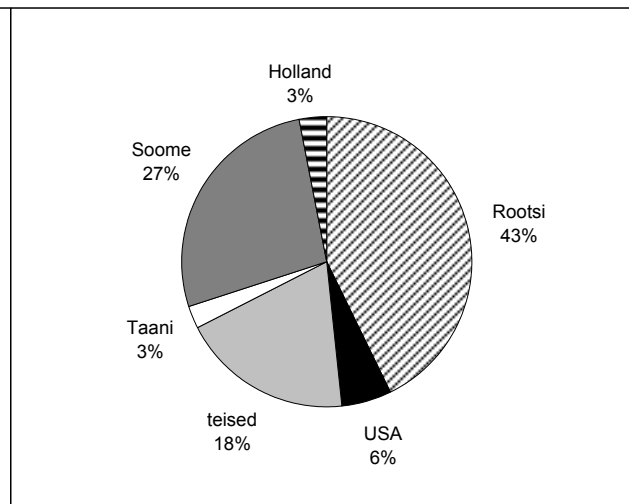
Tabel 1. Eesti rahvusvaheline investeerimispositsioon (mln kr)¹

VÄLISAKTIVA (VÄLISNÕUDED)	31.12.2002	%	31.12.2003	%
Otseinvesteeringud välismaal	10 097,6	16,6	12 451,3	17,0
Aktsia(osa)kapital ja reinvesteeritud tulu	6 635,8	10,9	8 839,2	12,1
Muu kapital	3 461,8	5,7	3 612,1	4,9
Portfelliinvesteeringud välismaal	12 308,4	20,2	17 990,7	24,6
Omandiväärtpaberid	549,2	0,9	1 573,4	2,2
Võlaväärtpaberid	11 759,2	19,3	16 417,3	22,4
Pikaajalised	7 806,0	12,8	8 435,8	11,5
Lühiajalised	3 953,2	6,5	7 981,5	10,9
Tuletisinstrumendid	194,2	0,3	333,5	0,5
Muud investeeringud	23 328,4	38,3	25 201,9	34,4
Kaubanduskrediit	4 199,4	6,9	4 507,1	6,2
Laenud	10 646,3	17,5	14 249,1	19,5
Pikaajalised	5 073,3	8,3	5 624,4	7,7
Lühiajalised	5 573,0	9,1	8 624,7	11,8
Hoiused	7 872,1	12,9	5 615,9	7,7
Muud nõuded	610,6	1,0	829,8	1,1
Reservid	14 984,9	24,6	17 183,6	23,5
VÄLISNÕUDED KOKKU	60 913,5	100,0	73 161,0	100,0
VÄLISPASSIVA (VÄLISKOHUSTUSED)				
Otseinvesteeringud Eestis	63 127,3	49,8	80 258,7	50,2
Aktsia(osa)kapital ja reinvesteeritud tulu	50 915,4	40,2	66 384,1	41,5
Muu kapital	12 211,9	9,6	13 874,6	8,7
Portfelliinvesteeringud Eestis	20 596,4	16,2	29 411,4	18,4
Omandiväärtpaberid	9 483,1	7,5	11 756,7	7,4
Võlaväärtpaberid	11 113,3	8,8	17 654,7	11,0
Pikaajalised	11 097,1	8,8	12 956,7	8,1
Lühiajalised	16,2	0,0	4 698,0	2,9
Tuletisinstrumendid	88,7	0,1	208,7	0,1
Muud investeeringud	42 967,9	33,9	49 984,7	31,3
Kaubanduskrediit	6 763,8	5,3	7 849,6	4,9
Laenud	21 715,2	17,1	24 212,5	15,1
Pikaajalised	17 556,2	13,8	20 913,8	13,1
Lühiajalised	4 159,0	3,3	3 298,7	2,1
Hoiused	11 863,6	9,4	16 447,3	10,3
Muud kohustused	2 625,3	2,1	1 475,3	0,9
VÄLISKOHUSTUSED KOKKU	126 780,3	100,0	159 863,5	100,0
RAHVUSVAHELINE NETOINVESTEERIMISPOSITSIOON				
sh lühiajaline	-6 930,3		-12 054,1	
pikaajaline	-58 936,5		-74 648,4	

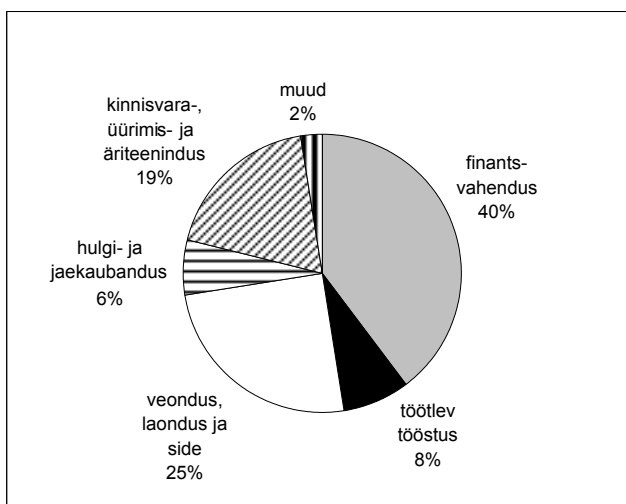
¹ Vastavalt täiendava informatsiooni laekumisele on korrigeeritud eelmise perioodi andmeid

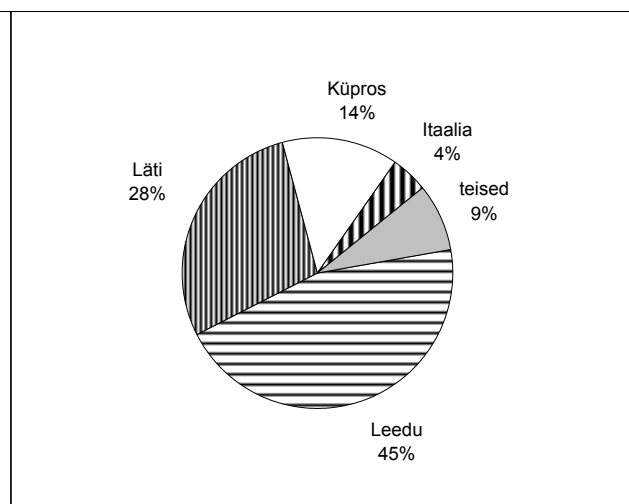
Joonis 1. Otseinvesteeringud Eestis tegevusalati 31. detsembril 2003

Joonis 2. Otseinvesteeringud Eestis riigiti 31. detsembril 2003

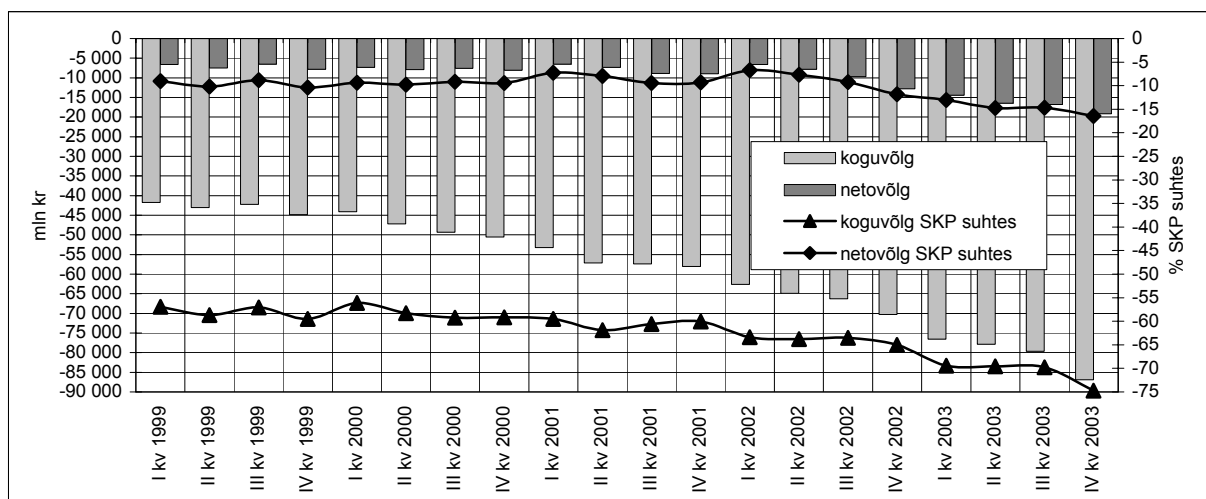
Joonis 3. Eesti otseinvesteeringud välismaal tegevusalati 31. detsembril 2003

Joonis 4. Eesti otseinvesteeringud välismaal riigiti 31. detsembril 2003

Tabel 2. Eesti välisvõlg (mln kr)

	31.12.2002	%	31.12.2003	%
VÕLAKOHUSTUSED				
I. Valitsemissektor	3 383,2	4,8	3 718,2	4,3
Lühiajalised				
Pikaajalised	3 383,2	4,8	3 718,2	4,3
II. Keskpank	255,5	0,4	485,1	0,6
Lühiajalised	255,5	0,4	485,1	0,6
Pikaajalised				
III. Krediidiasutused	25 941,8	36,9	37 270,4	42,9
Lühiajalised	12 831,3	18,3	19 238,9	22,1
Pikaajalised	13 110,5	18,7	18 031,5	20,8
IV. Muud sektorid	24 500,7	34,9	26 165,7	30,1
Lühiajalised	8 741,6	12,4	10 836,9	12,5
Pikaajalised	15 759,1	22,4	15 328,8	17,6
V. Otseinvesteeringud: grupisisesed võlad	16 176,2	23,0	19 247,9	22,2
KOGUVÄLISVÕLG	70 257,4	100,0	86 887,3	100,0
VÕLANÕUDED				
I. Valitsemissektor	6 427,8	11,2	10 687,8	15,8
Lühiajalised	1 939,7	3,4	6 397,9	9,4
Pikaajalised	4 488,1	7,8	4 289,9	6,3
II. Keskpank	14 955,6	26,0	17 150,3	25,3
Lühiajalised	10 791,8	18,8	14 256,0	21,0
Pikaajalised	4 163,8	7,2	2 894,3	4,3
III. Krediidiasutused	14 104,7	24,5	14 523,4	21,4
Lühiajalised	12 815,0	22,3	12 921,2	19,1
Pikaajalised	1 289,7	2,2	1 602,2	2,4
IV. Muud sektorid	14 541,0	25,3	16 396,7	24,2
Lühiajalised	7 402,6	12,9	8 177,9	12,1
Pikaajalised	7 138,4	12,4	8 218,8	12,1
V. Otseinvesteeringud: grupisisesed võlad	7 426,1	12,9	8 985,4	13,3
VÕLANÕUDED KOKKU	57 455,2	100,0	67 743,6	100,0
NETOVÄLISVÕLG (võlanõuded miinus võlakohustused)				
I. Valitsemissektor	3 044,6		6 969,6	
Lühiajaline	1 939,7		6 397,9	
Pikaajaline	1 104,9		571,7	
II. Keskpank	14 700,1		16 665,2	
Lühiajaline	10 536,3		13 770,9	
Pikaajaline	4 163,8		2 894,3	
III. Krediidiasutused	-11 837,1		-22 747,0	
Lühiajaline	-16,3		-6 317,7	
Pikaajaline	-11 820,8		-16 429,3	
IV. Muud sektorid	-9 959,7		-9 769,0	
Lühiajaline	-1 339,0		-2 659,0	
Pikaajaline	-8 620,7		-7 110,0	
V. Otseinvesteeringud: grupisisesed võlad	-8 750,1		-10 262,5	
NETOVÄLISVÕLG KOKKU	-12 802,2		-19 143,7	

Joonis 5. Eesti majanduse kogu- ja netovälisvõlg

Lisaks otseinvesteeringuile on Eestisse olulisel määral kapitali paigutatud **muude investeeringute** (laenud, hoiused jm) vormis (31%) ning **portfelliinvesteeringuina** (18%). Võrreldes aasta varasema seisuga on portfelliinvesteeringute osakaal muu investeeringukapitali osakaalu vähenemise arvel mõnevõrra suurenenud.

Eesti investeeringud välismaale suurenesid võrreldes 2002. a lõpu seisuga viiendiku võrra ning moodustasid 2003. a lõpul 73,2 miljardit krooni. Sellest 58% moodustasid laenud, hoiused ning keskpanga kulla- ja välisvaluutareserv. Otseinvesteeringute osatähtsus kõigist välismaale tehtud investeeringuist oli 17%. Siingi oli täheldatav portfelliinvesteeringute osakaalu tõus muu investeeringukapitali osakaalu vähenemise arvel. Eelistatumad tegevusalad olid finantsvahendus (40% kõigist välismaale tehtud otseinvesteeringuist) ning veondus, laendus ja side (25%), lisaks kinnisvara-, üüri- ja äriteenindus (19%; vt joonis 3). 73% välismaale paigutatud Eesti kapitalist on läinud teistesse Balti riikidesse – Leetu (45%) ja Lätti (28%; vt joonis 4).

Väliskohustuste ülekaalu tõttu oli Eesti netoinvesteeringu positsioon 2003. aasta lõpul 86,7 miljardi krooni ulatuses negatiivne, moodustades ligi 75% oodatava sisemajanduse koguprodukti (SKP) suhtes. 86% netoinvesteeringu positsioonist moodustas pikaajaline kapital. Võrreldes aasta varasema seisuga on netoinvesteeringu positsioonis mõnevõrra kasvanud lühiajalise kapitali tähtsus.

Eesti kõigi sektorite võlakohustused olid 31. detsembril 2003. aastal 86,9 miljardit krooni (ligi 75% oodatava SKP suhtes) ja Eesti netovälisvõlg (võla iseloomuga välisnõuete ja -kohustuste vahe) 19,1 miljardit krooni (16,5% oodatava SKP suhtes; vt tabel 2). 2002. a lõpu seisuga võrreldes on võlakohustuste osakaal SKP suhtes kasvanud ligi 10 protsendipunkti võrra. Jättes kõrvale otseinvesteeringuettevõtete grupisisesed võlad, moodustasid 55% koguvõlast pikaajalised võlakohustused. Võlanõuete puhul oli tegemist aga valdavalt lühiajalise kapitaliga (73%). Kogu- ja netovälisvõla dünaamikat iseloomustab joonis 5. Nii võlakohustuste kui -nõuete puhul oli täheldatav mõningane lühiajalise kapitali tähtsuse kasv.

* * * * *

Eesti rahvusvaheline investeeringu positsioon ja koguvälisvõlg seisuga 31. märts 2004 avaldatakse Eesti Panga koduleheküljel (<http://www.eestipank.info>) 28. juunil 2004 kell 12.

Eesti Panga rahvusvaheliste ja avalike suhete osakond

PS Avaldamisel või tsiteerimisel palume viidata allikale.